

PROLOG

Het is een zondagochtend in de vroege zomer van 2018 als om 8.39 uur het scherm van zijn telefoon oplicht. Een appje. ‘Wil je bondscoach worden?’

Anoush Dastgir staat in de sportschool in Wijchen-Zuid en ‘Lose Yourself’ van Eminem galmt door de vrijwel lege ruimte. Terwijl een medewerker spullen klaarlegt voor de eerste groepsles van de dag, werkt Anoush zichzelf in de hoek al in het zweet met een setje *leg presses*. Hij leest de app en kijkt in de spiegel. Over het antwoord op die vraag hoeft hij niet lang na te denken.

De volgende dag stapt hij vastberaden in het vliegtuig naar Kaboel. Hij ziet Nederland onder de wolken verdwijnen terwijl hij onderuitzakt in zijn stoel. Het is jaren geleden dat hij voor het laatst voet aan de grond zette in Afghanistan, het land dat zijn ouders eind vorige eeuw ontvluchtten. En deze keer is alles anders. Bij aankomst op het vliegveld staan er twee gepantserde voertuigen van de voetbalbond voor hem klaar.

Een paar uur later loopt hij door de gangen van het gebouw van de bond naar de perszaal waar hij voor miljoenen Afghanen live op de televisie gepresenteerd zal worden als de

nieuwe bondscoach van het nationale mannenvoetbalelftal. Hij neemt samen met bondspresident Keramuddin Keram plaats achter de tafel. Talloze microfoons en camera's staan op hem gericht. Wanneer Keram de persconferentie opent, kijkt Anoush ontspannen de zaal in. Hij ziet de massaal toegestroomde pers hem zwijgzaam en met argusogen bekijken, hun laptops nog dicht en blocnotes onberoerd voor hen op tafel. De vraag waarom deze achtentwintigjarige Nederlandse jongen hun nieuwe bondscoach is geworden, de jongste ter wereld, brandt op hun lippen. De initiële argwaan verdwijnt al snel als Anoush het woord neemt. De ogenschijnlijk onverschillige jongeman blijkt een zelfverzekerde en bevrogen trainer, die in tegenstelling tot de vorige buitenlandse bondscoaches bovendien Farsi spreekt en de Afghaanse cultuur kent.

‘Het is mijn droom om het nationale team voor het eerst in de geschiedenis te kwalificeren voor de Azië Cup,’ begint Anoush. Hij wil de wereld in de WK- en Azië Cup-kwalificatie een ander Afghanistan laten zien. ‘Ik hoop dat mijn elftal met spelers van verschillende etnische achtergronden door goed samen te werken een voorbeeld kan zijn voor de politiek, waar er strijd en ongelijkheid is tussen de Pasjtoen, Tadzjiken, Hazara's en Oezbeken.’

Op weg naar het vliegveld voor zijn terugvlucht naar Nederland ziet Anoush een aantal gemiste oproepen van zijn vader die alweer jaren in Jabal Saraj woont, zijn geboortedorpje ten noorden van Kaboel. Ghulam zat die middag nietsvermoedend voor de tv, toen plots zijn zoon op tv voorbijkwam als de nieuwe Afghaanse bondscoach. Hij kreeg de hele dag berichtjes van verbaasde familie en vrienden.

Eenmaal thuis belt Anoush zijn vader terug. ‘Sorry, ik heb het je niet van tevoren verteld. Ik wilde dit alleen doen. Ik wil-

de niet dat mensen in Afghanistan zouden denken dat ik deze functie heb gekregen vanwege mijn contacten.'

'Ben je nog in Afghanistan?'

'Nee, ik ben weer in Wijchen, bij mama. Maar volgende maand spelen we voor het eerst in jaren weer in Kaboel, een oefenduel, voor eigen publiek.'

'Ik zal er zijn. Wees op je hoede nu je bondscoach bent, het is nog steeds gevaarlijk in het land,' zegt Ghulam voor hij ophangt.

'Hij is trots, hè. Ik hoor het aan zijn stem,' zegt Anoush tegen zijn moeder Shakila die tegenover hem aan de keukentafel zit. Ze knikt en schenkt hem nog een kopje thee in.

DE AANKOMST

HOOFDSTUK 1

Grave, Noord-Brabant

Januari 2000

Een eengezinswoning op de Maria Stuartlaan in het rustige en groene Estersveld, een woonwijk in het oostelijke deel van Grave, het Noord-Brabantse vestingstadje aan de Maas. De huizen en de straten lijken op elkaar, scholen, winkels en parkjes liggen op loop- en fietsafstand. Met ruim achtduizend inwoners is het wel wat anders dan Kaboel of New Delhi, wereldsteden waar miljoenen mensen wonen.

Anoush Dastgir is tien jaar oud als hij op 5 januari 2000 samen met zijn moeder Shakila, broer Idris, zusje Manija en broertje Pouya voor het eerst voet op Nederlandse bodem zet. Het is het staartje van de kerstvakantie, vroeg donker en koud, al komt het kwik dat jaar niet onder het vriespunt. Hij kan een paar dagen op adem komen, wennen aan zijn nieuwe omgeving, de buurt verkennen voordat school begint. Na tien jaar vluchten door Pakistan en India is het zijn vader Ghulam na veel vergeefse pogingen, meerdere advocaten en eindeloos veel papierwerk gelukt een verblijfsvergunning te regelen voor zijn vrouw en kinderen. Zelf was hij drie jaar eerder al in Nederland aangekomen nadat pogingen om zich te vestigen in Iran, Turkije en Duitsland op niets uit waren gelopen. Shakila en de kinderen had hij al die tijd achter moeten laten

in een vluchtelingenkamp in Pakistan waar ze in afwachting van goed nieuws over een nieuw thuis probeerden te overleven onder barre omstandigheden.

Toen de gezinshereniging in Nederland na die talloze pogingen definitief rond leek te komen, verhuisde Ghulam van het asielzoekerscentrum in Grave naar het huis aan de Maria Stuartlaan. Lange tijd had hij verschillende baantjes in de omgeving gehad, maar nergens had hij het lang vol kunnen houden. Werken onder een baas viel hem zwaar. In het dorp waar hij vandaan kwam, Jabal Saraj in Afghanistan, had hij grond gehad, een groot familiehuus. Hij kon er leven als een koning, had er aanzien, iedereen kende hem. In Nederland sprak hij de taal niet, was hij niemand, een gewone arbeider. Hij moest nu van een uitkering zien rond te komen. Het acclimatiseren ging nog altijd stroef. De hereniging met zijn vrouw en kinderen was daarom iets om naar uit te kijken. Na al die jaren van elkaar gescheiden te zijn geweest, zouden ze nu eindelijk de kans krijgen weer een echt gezin te zijn, op een veilige plek.

‘Nederland is een fietsland,’ zegt Ghulam als hij Anoush tot zijn grote blijdschap al snel een fiets in handen duwt. Nadat ze twee keer samen op pad zijn geweest, vindt hij dat zijn zoon er klaar voor is. Hij laat hem een schroefje zien. ‘Je pakt dit uit het schap, je geeft het bij de kassa af en betaalt,’ legt hij uit. Anoush hoeft eigenlijk niets te zeggen, enkel ‘hoi’ en ‘doei’. De straat uit, linksaf en dan eindeloos rechtdoor naar de KlusWijs, een doe-het-zelfwinkel. Ghulam stuurt hem in zijn eentje Grave in.

Het rode fietspad maakt diepe indruk, hij verbaast zich over de auto’s die netjes op de weg en keurig langs het fietspad blijven rijden. Hier heerst niet de chaos die hij kent uit de straten van Islamabad of New Delhi. Het is een ritje van

zes minuten, maar hij doet er eindeloos lang over. Vooral de stoplichten onderweg zijn fascinerend. Fietsers die een eigen paaltje hebben. Soms, als het groen wordt en er geen auto's zijn, blijft hij zelfs wachten tot het weer rood wordt zodat hij nog een keer kan drukken. Voor Anoush kan het op-en-neer-tje niet lang genoeg duren. Hij hoopt dat zijn vader elke dag een schroef nodig heeft. De mensen zijn ook zo vriendelijk. Sommigen zeggen 'hai' en zwaaien naar hem. Al snel steekt hij vrolijk zijn handje omhoog om iedereen te groeten.

Na de kerstvakantie zou hij naar een openbare basisschool mogen – hij kreeg bij aankomst in Nederland automatisch een Nederlands paspoort, omdat zijn vader de Nederlandse nationaliteit inmiddels al had –, maar omdat hij nog amper Nederlands spreekt, lijkt het hun gezinsconsulent binnen de gemeente verstandiger om hem het schooljaar af te laten maken op het azc in Grave. Getooid in nieuwe kleding en schoenen van de Lidl, die hij het weekeinde ervoor samen met zijn vader had gekocht, begint hij op maandag 10 januari aan zijn nieuwe avontuur, en aan zijn nieuwe fietsroute.

De school, een donker gebouw naast de ingang van het azc, heeft twee verdiepingen. Op de begane grond de basisschool waar Anoush in groep 7 terecht komt. Zijn zusje Manija gaat naar groep 5 en broer Idris gaat naar de middelbare school op de bovenverdieping. Elke maandag gaan ze in een kring zitten en vertellen ze elkaar wat ze in het weekeinde hebben gedaan. Dat is de eerste weken nog niet zo makkelijk, de Nederlandse taal is lastig onder de knie te krijgen. Om zo goed mogelijk voor de dag te komen, leert Anoush zichzelf een paar zinnen aan, die hij gewoon elke week herhaalt: 'Ik heb geslapen, gegeten, ben naar buiten geweest en heb gespeeld.'

'Maak jij echt élk weekeinde hetzelfde mee?' vraagt zijn Armeense klasgenoot Edo na een paar weken. Anoush lacht

mee met de rest van de klas. Hij begrijpt niet precies waarom, maar dat maakt hem ook niet zoveel uit. Er komen zoveel nieuwe dingen op hem af. Hij heeft ook geen idee hoe hij met de meisjes moet omgaan. Hij komt uit een cultuur waar over bepaalde zaken niet gesproken wordt. Anoush wist bijvoorbeeld niet dat zijn moeder zwanger was tot zijn jongste zusje geboren werd. Een vriendinnetje, vriendjes, daar praat niemand over. Als Edo in de klas suggestieve bewegingen maakt met zijn vingers, lacht Anoush gewoon maar weer mee. Geen idee waar ze het over hebben. Toch vinden de oudere meisjes hem wel schattig. Voor hij het weet wordt hij als postbode gebruikt en moet hij aan de lopende band liefdesbriefjes rondbrengen in de klas. Zo wordt hij geliefd bij zowel de meisjes als de jongens. Al vragen die hem nooit mee als ze elke dag in de pauze voetballen op het veldje naast school, terwijl Anoush wat rondhangt bij de schommels en praat met de meisjes uit zijn klas. Hij kan er ook niks van: als de bal weleens zijn kant op rolt en hij hem probeert terug te trappen, vliegt-ie alle kanten op.

Cricket wilde hij spelen. Toen hij nog in Pakistan was, zei zijn vader aan de telefoon altijd: 'Als je naar Nederland komt dan breng ik je direct naar een cricketvereniging.' Op zijn eerste dag in Nederland vroeg Anoush daarom meteen: 'Papa, cricket?' 'Ja, komt goed,' antwoordde Ghulam. Uiteindelijk kwam Anoush er vrij snel achter dat er helemaal geen cricketvereniging in de buurt is en dat de sport in Nederland allesbehalve populair is.

Als hij na een tijdje geen zin meer heeft om elke dag zijn pauzes met alleen maar meisjes door te brengen, vraagt hij meer dan eens aan zijn vrienden of hij mee mag doen, maar telkens is het antwoord: 'Nee, sorry, de teams zijn al verdeeld.' Ook als hij het vlak voor de pauze in de klas al vraagt zijn de

teams toevallig ‘vorige week al verdeeld’. Zelfs als Anoush een halfuur eerder dan de rest aanwezig is op het veld, laten ze hem nog niet meespelen. Hij kan gewoon niet voetballen. Ja, als er met gym gevoetbald wordt, dan móeten ze hem wel mee laten doen, maar zelfs dan wordt hij als laatste gekozen.

*

Geen cricket in Grave, geen voetbal op het azc. Hoe trots zijn ouders ook waren op de ogenschijnlijk makkelijk verlopen eerste dagen van hun zoon in Nederland – in het voorjaar van 2000 loopt Anoush zichtbaar met zijn ziel onder zijn arm. In Pakistan en India woonde hij op meer dan twintig verschillende plekken. Elke keer als hij nieuwe vriendjes maakte, verhuisden ze naar weer een nieuw adres. Hij is blij dat iedereen nu weer samen is en dat ze een vaste verblijfplaats hebben, maar hij mist de vrijheid van die vluchtjaren. In Pakistan en India kon hij doen wat hij wilde. Nu vraagt zijn vader elke dag waar hij naartoe gaat, moet hij vroeg thuis zijn en verbiedt hij hem zelfs gel in zijn haar te doen.

De hereniging met Ghulam valt hem zwaarder dan verwacht, en is voor het hele gezin op zijn zachtst gezegd even wennen. Hij was altijd vaker niet dan wel in hun leven geweest, en als hij er was had hij veelal moeite zijn woede onder controle te houden. Losse handjes. In de drie voorafgaande jaren spraken ze hem alleen via de telefoon. Dan was hij heel zachtaardig en vriendelijk, waardoor ze langzaam de vervelende dingen van vroeger vergaten. Als Idris in Pakistan huilde, zette Ghulam zijn tweejarige zoon ’s avonds weleens in het pikkedonker buiten voor een dichte deur, in de hoop dat hij bang zou worden en van pure ellende in slaap zou vallen. Ze hoopten dat hij intussen veranderd zou zijn. Maar eigenlijk

wist Anoush bij aankomst op Schiphol al snel dat het foute boel was. Aanvankelijk was iedereen blij Ghulam weer te zien, maar toen Anoush en Idris onderweg naar de parkeerplaats een paar tassen op de roltrap lieten vallen, werd hij meteen boos en begon hij te schelden. Anoush zag aan het gezicht van zijn moeder dat ze er ook niet gerust op was. De sfeer tijdens de autorit van Schiphol naar hun nieuwe thuis was enigszins bedrukt geweest.

Het voorstel van Gavi om een kijkje te nemen bij een voetbalclub is dat voorjaar dan ook een lichtpuntje voor Anoush. Gavi, een Angolese jongen die ook in Grave woont en met wie hij elke dag naar school fietst, voetbalt zelf bij sv Estria in Escharen, een dorpje in de buurt. Anoush ziet meteen het verschil: op het azc worden potjes op leven en dood gespeeld, voetbal op sportpark De Kranenhof in Escharen is vooral recreatie. Dat biedt kansen. Anoush wil dolgraag.

Hij maakt ook daar echter bepaald geen indruk. De bal gaat tussen zijn benen door als hij hem wil aannemen, passes gaan alle kanten op behalve de goede. Anoush mist het balgevoel. Hij oefent een paar dagen op de binnenplaats achter hun huis, maar ook tijdens een tweede training komt hij niet echt lekker voor de dag. Sommige jongens bij sv Estria beginnen hem zelfs belachelijk te maken. ‘Wat doe jij hier, buitenlander? Je kan niet eens voetballen,’ roept er eentje. De trainer zegt na afloop dat hij eventueel naar een lager elftal kan, maar dat ziet Anoush niet zitten. Hij kent verder niemand op de club en wil alleen bij Gavi in het team. Hij keert er niet meer terug.

De vijandige houding op het veld bij sv Estria staat niet op zichzelf. De aanwezigheid van een azc in Grave wordt niet door alle buurtbewoners op prijs gesteld, zeker niet door de wat armere mensen. Ze treffen ’s ochtends regelmatig lege schappen aan in de supermarkt, waar asielzoekers het goed-

kope brood dan al hebben gekocht. Door dit soort voorvallen worden de bewoners van het azc regelmatig verantwoordelijk gehouden voor de lastige sociaalmaatschappelijke positie waarin sommige Gravenaren zelf verkeren. Het komt dan ook niet zelden tot confrontaties.

Ook Anoush krijgt ermee te maken op de kermis in Grave als hij in de botsauto's zit en er een woordenwisseling ontstaat met een groep Nederlandse jongens. Hij wordt uitgemaakt voor 'kutbuitenlander' en ze vragen spottend of hij niet wat duidelijker kan praten. Anoush, gewend om voor zichzelf op te komen tijdens al die jaren op de vlucht door verschillende landen, twijfelt geen moment en vliegt het vijftal oudere jongens aan. Zelfs als de groep uit elkaar gehaald wordt, laat hij het er niet bij zitten. Hij weet inmiddels dat iedereen in Nederland om 18.00 uur samen aan tafel zit te eten. Hij zoekt uit waar de grootste en oudste van het stel woont en belt aan. 'Die is gek! Laat hem niet binnen, pa!' roept de jongen vanuit de woonkamer als zijn vader de deur opendoet.

Hij moet zich bewijzen in het dorp, goed kunnen voetballen, Nederlands spreken en het goed doen op school. Dan zullen ze hem respecteren, weet hij. Hij besluit het voetbal na meerdere teleurstellingen even op een laag pitje te zetten. Wat hij gaat doen, is veel studeren. Hij wil begrijpen wat iedereen zegt. In Pakistan en India had hij vaak het hoogste cijfer van de klas. In India leerde hij zelfs vloeiend Hindi spreken om een kleine rol in een reclamefilmpje te bemachtigen die voorafgaand aan Bollywoodfilms in de bioscopen gedraaid werd. Leren gaat hem goed af.

In de zomer van 2000 verruilt hij de basisschool op het azc voor openbare basisschool Hartenaas, waar hij opnieuw in groep 7 terechtkomt. Anoush, inmiddels elf jaar, traint in de tussentijd voor zichzelf, struinend door Grave op zoek naar

veldjes waar kinderen voetballen met wie hij zich kan meten. Niet welkom op het azc en weggepest bij Estria; het motiveert hem eigenlijk alleen maar om in zichzelf te investeren, beter te worden. Op de basisschool mag hij na een tijdje niet meer op het schoolplein voetballen, fanatiek als hij is. Hij overtuigt zijn klasgenoten om op het grasveld naast het gebouw te komen spelen. Hij zet één jongen tussen de bomen op goal en speelt in zijn eentje tegen de andere acht. De vooruitgang in zijn spel valt ook zijn oude klasgenootje Edo van het azc op. Daar mag hij steeds vaker meedoen, want hoewel hij daar niet meer op school zit, is hij er nog vaak te vinden. Zeker in de vakanties, als er wél plek voor hem is, pakt hij zijn kans.

*

In de winter van 2000-2001 introduceert Edo Anoush bij GVV '57, waar hijzelf voetbalt. De club ligt aan de andere kant van Grave, sportpark De Bikkelpark, op tien minuutjes fietsen. In zijn team zit één meisje, Francis, Anoush' concurrent. Nadat hij een aantal duels op de bank heeft gezeten, mag hij eindelijk zijn eerste wedstrijd spelen als hij haar vlak voor het eindsignaal moet aflossen. Het is ijskoud. Door een inschattingsfout krijgt hij de eerste bal die hij wil aannemen hard in zijn kruis. Anoush zakt door zijn benen, begint te huilen, maar veegt snel zijn tranen weg, klopt zijn knieën af en staat op. Er is geen ruimte voor zwakte. In de tien minuten die hij speelt, maakt hij weinig indruk. De rest van het seizoen komt hij maar drie duels in actie. Na de vakantie mag hij terugkomen, daar is hij al blij mee.

Anoush realiseert zich dat er maar één manier is om echt aansluiting te vinden: beter zijn dan de rest. Die zomervakantie zien zijn ouders, broers en zusje hem nauwelijks. Hij oefent

's ochtends trucjes en trapt eindeloos ballen tegen een muurtje om zijn techniek te verbeteren. Rond de middag gaat hij naar huis om te eten, daarna doet hij tot 15.00 uur een middagdutje – een gewoonte die hij heeft overgehouden uit zijn tijd in Pakistan en India. Daarna voetbalt hij op straat, op veldjes in de buurt, bij het azc, overal waar er maar tegenstanders te vinden zijn. Tot het donker wordt. 's Avonds kijkt hij op de computer nog filmpjes van freestyle-voetballer Soufiane Touzani, om zijn kunsten vervolgens zelf na te kunnen doen. Die zomer gaat hij tien, twaalf uur per dag naar buiten om te voetballen. Hij weet dat hij veel beter moet worden. Bovendien is het buiten vaak fijner dan binnen, thuis.

Aan het einde van de zomer vindt er een toernooi plaats bij GVV '57. Daar wordt bepaald wie er het komende seizoen in welk elftal komt te spelen. Anoush blijkt plots een van de betere jongens op het veld. Hij scoort, geeft assists, is snel, valt en staat weer. Hij ziet andere kinderen afhaken, maar voelt zich sterk, heeft een enorm uithoudingsvermogen. Iedereen is verbaasd, Anoush zelf ook. Al die uren die hij in de zomer maakte, lijken iets te hebben opgeleverd.

Na het toernooi roept trainer Noud Veekens de drie vrienden Anoush, Edo en de Bosnische Elmir, met wie Anoush inmiddels ook bevriend is geraakt, bij elkaar. Hij heeft goed en slecht nieuws: twee van hen mogen naar de c1. Edo en Elmir kijken elkaar tevreden aan, Anoush weet niet wat hij ervan moet denken. Hij weet niet eens wat c1 is. Hij wil gewoon voetballen en met vrienden zijn en hoopt dat hij in elk geval bij één van hen in een team terechtkomt. Tot grote verbazing van de drie mogen Anoush en Elmir naar de c1. Edo moet naar de c3.

Het volgende schooljaar komt alles samen voor Anoush. Het gaat goed in groep 8, hij maakt steeds meer Nederlandse

vrienden op school en bij GVV '57, waar hij bovendien een geweldige seizoen doormaakt. Het jeugdelftal blijkt een dreamteam en wordt met meer dan honderd doelpunten voor het eerst in de geschiedenis van de sportclub kampioen in de hoofdklasse. Bij een jaarlijkse voetbaldag op sportpark De Bikkelkamp wordt Anoush verkozen tot beste speler en ontvangt de Bikkelkamper-trofee.

Zijn vader vindt het vervelend dat Anoush vanwege het voetbal in de weekeinden de holt op is. Ghulam heeft liever dat zijn zoon het goed doet op school. Als trainer Veekens in dat droomseizoen een keer te maken krijgt met een griepgolf in zijn selectie en hij maar tien jongens aan ziet komen lopen voor een competitiewedstrijd, belt hij naar huize Dastgir. 'Anoush. Hij is niet op komen dagen voor de wedstrijd van vanmiddag. Weet u waar hij is?'

'Ja, thuis bij mij,' antwoordt Ghulam streng. 'Hij heeft straf en mag niet komen voetballen.'

'Dat begrijp ik, maar ik heb ook een probleem. Als Anoush niet komt, moet ik tien andere jongens teleurstellen. Ik heb een voorstel: als u hem laat voetballen, dan zorg ik dat hij daarna straf krijgt.'

Als Anoush na de wedstrijd gaat douchen en eenmaal aangekleed het terrein af wil lopen, rent Veekens hem achterna en vertelt hem van de afspraak met zijn vader. 'Voor straf moet je de kleedkamers schoonmaken.'

Anoush kijkt zijn trainer aan, pakt vervolgens de schoonmaakspullen en gaat aan de slag. Als Veekens zich omdraait, verbaasd over hoe makkelijk dat ging, ziet hij aan de andere kant van het complex Anoush' vader staan, die al die tijd heeft staan toekijken. Ghulam steekt zijn duim op naar de trainer voor hij weer vertrekt.

Aan het eind van groep 8 krijgt Anoush met de Cito-toets

de bevestiging dat hij niet alleen op het voetbalveld, maar ook op school goed bezig is. Hij werkt nog altijd keihard aan zijn Nederlands, maar loopt wat betreft Engels en zeker rekenvaardigheid al mijlenver voor op zijn klasgenoten. Het niveau is laag, vergeleken met wat hij gewend is in Pakistan en India. Daar had hij geen rekenmachine en deed hij alles uit zijn hoofd. Hij behaalt een Cito-score van 546 uit 550 punten en krijgt vwo-advies.

*

Zo goed als het met Anoush gaat, zo slecht gaat het inmiddels met het gezin Dastgir. Elke dag als Anoush van school naar huis loopt, hoopt hij dat zijn vader in een goed humeur is. Als hij binnenkomt kijkt hij als eerste zijn moeder aan met een vragende blik. Is-ie boos? Anoush, die de zolder van hun huis aan de Maria Stuartlaan heeft ingeruild voor een kamer op de eerste verdieping naast die van zijn ouders, hoort ze bijna elke avond ruziemaken.

Vaak treft hij bij thuiskomst zijn vader radeloos aan met naast zich een stapel enveloppen. Nog voordat hij zijn schooltas neer kan zetten en wat te eten kan pakken in de keuken, vraagt Ghulam al of hij KPN of een andere instantie wil bellen. Omdat de rekening zo hoog is, omdat hij de brief niet begrijpt, formulieren die ingevuld moeten worden. Het Nederlands van Ghulam is nog altijd te slecht. Anoush zit vaak meer dan twee uur aan de telefoon, hij moet alles live vertalen. Zeker als Ghulam boos wordt, wat regelmatig het geval is, moet Anoush improviseren. Hij leert noodgedwongen allerlei krachttermen in het Nederlands.

Hij wordt door zijn vader ook aan het werk gezet. Ghulam had Idris als krantenbezorger ingeschreven, maar omdat die

al snel enkele wijken op zijn naam had staan, moesten die onderverdeeld worden. Ghulam doet er zelf één, met de auto, zijn twee oudste zoons nemen er ieder twee voor hun rekening. Terwijl Anoush als twaalf-jarige officieel eigenlijk nog helemaal geen ochtendkrant mag bezorgen. Elke ochtend maakt Ghulam Idris en Anoush om vier uur wakker, voor zeven uur moet alles bezorgd zijn. Ze krijgen ieder twintig euro per maand, de rest steekt Ghulam in zijn eigen zak.

Voor Anoush in Nederland aankwam, woonde hij nooit op een plek waar de temperatuur onder de 25 graden kwam. Nu moet hij in de wintermaanden vroeg naar buiten, in het donker de kou in. Vanwege het vroege opstaan moeten Anoush en Idris ook altijd op tijd naar bed. Hij gaat om 22.00 uur slapen om toch nog zes uur vol te maken. Hij raakt steeds vermoeider. In zijn dromen gaat het altijd over twee dingen: hij is aan het voetballen, of hij is kranten aan het bezorgen.

Uiteindelijk hebben Idris en Anoush bijna heel Grave onder hun hoede. De ene wijk gaat sneller dan de andere. Eigenlijk wil geen van beiden de Dokter Kanterslaan, de huizen liggen daar zo ver uit elkaar. Niet ideaal als je meerdere wijken hebt en snel kranten wilt bezorgen. Maar met kerst krijgt Anoush daar wel het meeste geld. Hij gaat dan samen met zijn vader langs de deuren met nieuwjaarskaartjes. Anoush belt aan terwijl Ghulam in de auto wacht. Hij moet het geld bij zijn vader inleveren, maar soms als hij vijf euro krijgt, zegt hij tegen zijn vader dat het maar vijftig cent is. Hij heeft die wijken tenslotte zelf gelopen.

Als ze een klacht krijgen over de bezorging volgen er klappen. Ghulam slaat Anoush' broer Idris steeds vaker, soms is er zelfs geen duidelijke aanleiding nodig. Anoush moet regelmatig een stok zoeken en Idris' voeten vasthouden terwijl zijn

vader hem afranselt. ‘Jullie helpen elkaar!’ briest Ghulam wel eens als hij vindt dat de stok te dun is.

Van een gezonde vader-zoonrelatie tussen Ghulam en Idris was al nooit sprake geweest, maar na de gezinshereniging in Nederland werd Idris al snel een zondebok op wie Ghulam zijn frustraties botvierde. Idris slaat het ontbijt steeds vaker over om maar zo snel mogelijk het huis te kunnen ontvluchten. Op school beginnen de lege maag en de blauwe plekken op zijn lichaam echter al snel op te vallen. Na enig aandringen, bang als hij is voor zijn vader, biecht hij op dat hij thuis wordt geslagen. Nog diezelfde dag staat Jeugdzorg aan de deur om te vertellen dat ze Idris tijdelijk uit huis plaatsen. Ghulam reageert in eerste instantie verbaasd. Hoe kan het dat ze bij Jeugdzorg weten dat hij zijn zoon slaat?

Als hij vervolgens beterschap belooft, keert Idris na een paar dagen terug naar huis. De eerste avond gaat het nog, blijft het bij alleen schreeuwen, maar als Idris de volgende ochtend een paar minuutjes te laat aan zijn krantenwijk begint moet hij het al snel ontgelden. Hij wordt nog harder geslagen dan voorheen, als boetedoening voor zijn schreeuw om hulp. ‘Wat hier in huis gebeurt mag je niet aan mensen buiten vertellen, nu weet iedereen ervan!’ schreeuwt Ghulam.

De situatie is onhoudbaar geworden. Shakila raadt Idris aan opnieuw via school aan te kloppen bij Jeugdzorg. Twee weken later vertrekt hij definitief, al verandert dat niet veel aan de onveilige sfeer in huis. In zekere zin neemt die zelfs toe. Waar de klappen eerst nog verdeeld werden tussen Idris en Shakila, vangt nu Anoush’ moeder alles op. Anoush is na de uithuisplaatsing van Idris plotseling de oudste in huis, maar als zijn favoriete kind ontkomt hij grotendeels aan de driften van zijn vader die ondertussen verwoede pogingen doet om Idris terug te krijgen en Anoush meerdere keren naar

Jeugdzorg laat bellen om de gesprekken te vertalen. ‘Mijn vader zegt dat jullie rovers zijn, omdat jullie zijn zoon hebben meegenomen... Hallo? Ze hebben opgehangen, papa.’

Ghulam ligt ook steeds vaker in de clinch met allerlei instanties en neemt Anoush overal mee naartoe: afspraken met de gemeente, Vluchtelingenwerk, het u w v. Tijdens zijn eerste jaren in Nederland hielp Vluchtelingenwerk hem nog met de huishoudelijke administratie, maar na de gezinshereniging moest hij dat zelf oppakken en dat gaat mis, ook vanwege de taalbarrière. De gemeente verlangt van hem dat hij gaat werken, zodat hij geen uitkering meer hoeft te ontvangen. Ghulam had een aantal keer tevergeefs verzocht om een nieuwe consulent in de hoop de weg naar de arbeidsmarkt voor zich uit te kunnen schuiven, maar de gemeente vindt het nu tijd voor een stevig gesprek.

‘Mijn vader zegt dat hij last heeft van zijn rug,’ zegt Anoush. In het kantoor van de gemeente verzint Ghulam allerlei redenen waarom hij niet zou kunnen werken. De ambtenaar, die inmiddels ook op de hoogte is van de ontspoorde thuis-situatie, hoort het stoïcijns aan. Na een halfuurtje soebatten besluit Ghulam het over een andere boeg te gooien en smijt demonstratief zijn sleutelbos op tafel. Een ultieme poging om sympathie op te wekken, en daarmee hopelijk uitstel. ‘Hier, ik ga niet meer in Nederland wonen,’ zegt hij met een snik in zijn stem. De ambtenaar pakt gedecideerd de sleutelbos op. ‘Oké. Zit je fiets sleutel er niet tussen? Moet je die nog terug?’

Als Anoush de zin vertaalt, trekt het gezicht van zijn vader wit weg. Ghulam grist de sleutelbos uit handen van de ambtenaar, gooit er nog een paar krachttermen uit en beent boos het kantoortje uit. Er is weinig meer over van de gerespecteerde man die hij ooit was. In zijn geboortedorp in Afghanistan genoot hij aanzien, hij had zich jarenlang voor zijn land in-

gezet in Pakistan en India. Nu zit hij elke dag tegenover zijn doodsbanige vrouw aan de keukentafel en heeft geen idee wat zijn kinderen allemaal uitspoken buiten de deur. Zijn wereld wordt steeds kleiner en beperkt zich uitsluitend nog tot de vier muren van zijn huis, waar hij zijn onmacht uit door een ijzeren schrikbewind te voeren. Anoush en Shakila mogen niks zonder zijn toestemming, moeten elke dag maar afwachten of hij niet met zijn verkeerde been uit bed stapt. Hulpverleners die in die jaren bij het gezin over de vloer komen houden dan ook hun hart vast wanneer Shakila zwanger blijkt.